

ОСВІТНІ ТРЕНІНГИ У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО ЄВРОРЕГІОНУ

Ключові слова: освіта, тренінг, Карпатський євро регіон, сталий розвиток.

Перехід до сталого розвитку у всіх сферах людської діяльності є однією із першочергових та актуальних тенденцій в сучасному світі, якою опікуються світові лідери, присвячені сотні урядових і міжурядових програм. Основним завданням даної концепції є поєднання необхідності забезпечення економічного зростання, соціального розвитку людства із збереженням та охороною довкілля. Ключові положення трисдиної концепції наголошують, що економічне зростання повинно відбуватись в контексті збереження довкілля, дотримання екологічних обмежень і стандартів, супроводжуватись соціальними перетвореннями та сприяти підвищенню рівня соціально-культурної сфери.

Концепція сталого розвитку включає три основні складові: економічну, соціальну та екологічну. Економічна - базується на теорії максимізації сукупного доходу, який виробляється за умови збереження сукупного капіталу, що виробляє цей дохід. Ця концепція передбачає оптимальне використання обмежених природних ресурсів, використання екологічних, природо-, ресурсо- та енергозберігаючих технологій, а також відповідних форм капіталу (природного й штучного). Соціальна - орієнтована на людину і спрямована на збереження стабільності соціальних і культурних систем, в тому числі на зменшення руйнівних конфліктів між людьми. Невід'ємною складовою є справедливий розподіл матеріальних і духовних благ, а також збереження історико- культурного надбання. Екологічна - спрямовується на збереження цілісності природних систем. Основна увага в концепції приділяється збереженню здатності до самовідтворення та динамічної адаптації таких систем до змін. Деградація природних ресурсів, забруднення довкілля, втрата біологічного різноманіття та інші негативні явища зменшують здатність екосистем до самовідновлення. Узгодження вище зазначених напрямків, переведення їх у площину конкретних задач – завдання величезної складності, оскільки всі три елементи мають бути збалансовані та чітко відпрацьовані. Економічний та соціальний елементи, взаємодіючи один з одним, породжують нові задачі, такі як досягнення справедливості всередині одного покоління (розподіл доходів), а також надання цілеспрямованої допомоги бідним верствам населення [2]. Виходячи із вище зазначеного, можна окремо виділити вихідні положення трисдиної концепції сталого розвитку, які ґрунтуються на:

- забезпеченні природно-екологічної стійкості навколишнього середовища;

- організації економічного;

- забезпеченні сталого соціального розвитку (на основі принципів справедливості і солідарності);

- екологізації суспільної свідомості (на основі використання системи освіти та засобів масової інформації);

- забезпеченні тісного міжнародного співробітництва та кооперації для досягнення цілей сталого розвитку.

Важливим напрямом стає екологічна освіта, що є механізмом підвищення екологічної культури та розвитку екологічної свідомості населення, зокрема шкільної молоді.

Підвищення екологічної свідомості молоді дедалі частіше відходить від традиційних методів заучування правил, визначень, термінів і законів екології. Педагоги широко використовують відносно нові методи роботи (елементи вистави, ігри, танцювальні флешмоби) для проведення екологічних акцій та заходів з школярами серед населення.

На початку XXI століття в країнах Європейського Союзу одним з найпоширенішим методом реалізації освітніх завдань стратегії сталого розвитку є тренінги. Тренінг – це training (англ.) - "тренування, вироблення навичок" або totrain", що означає "навчати, тренувати, дрсирувати". Тренінг - це одночасно: цікавий процес пізнання себе та інших; спілкування; ефективна форма опанування знань; інструмент для формування умінь і навичок; форма розширення досвіду [1].

Тренінг – це особлива форма навчання, під час якої людина максимально оволодіває новими знаннями, отримує нові навички, переглядає власні цінності та пріоритети, коригує, удосконалює та розвиває певні якості та властивості своєї особистості, обирає для себе такі форми та методи поведінки, які відповідають саме її ситуації та індивідуальності. Серед інших форм навчання саме тренінг дає можливість на 90% засвоїти отриману інформацію.

В сучасному суспільстві метод тренінгів використовується в багатьох сферах, наприклад, особистісноорієнтовані тренінги, психологічні, бізнес-тренінги, інформаційні тренінги, професійні та багато інших.

Окремою групою можна виділити екологічні (або екопросвітницькі) тренінги. Досвід співпраці з словацькими спеціалістами підтверджує думку, що найбільш вдалим та результативним тренінгом є такий, коли створюється мікросвіт («проблеми в мініатюрі»), і вирішення проблеми йде майже в реальному часі [4]. Словацькі колеги пропонують використовувати принцип «руки-голова-серце», щоб отримана інформація та досвід залишилися не лише у свідомій пам'яті учасників, але залишилися у підсвідомих відчуттях людини. Отже, «руки» - те, що ти можеш зробити (виготовити), «голова» - отримані знання та досвід, «серце» - відчуття, які супроводжують під час тренінгу (тактильні, смакові, нюхові та інших сенсорних систем). Учні з

радістю приходять на заняття з елементами тренінгу, вчать самі використовувати отримані знання та активно діляться набутим досвідом з іншими (як однолітками, так і молодшими чи старшими). Програма тренінгів акредитована Міністерством освіти, науки, досліджень і спорту Словаччини, тому учасники після підсумкового тесту отримують відповідні сертифікати «Лісових гідів» [3]. Тренінговий курс у Словаччині розрахований не тільки на ігрові форми роботи з дітьми, а також на вміння працювати з різними категоріями населення (як по віку, так і по інтересах). Акцентована особлива увага на вмінні надавати первинну (домедичну) допомогу постраждалому далеко від населених пунктів (наприклад, на екостежці), цікаво скласти маршрут та розповідь до нього, писати прес-релізи до ЗМІ, ознайомлено з екологічною етикою. Такі базові знання необхідні для розвитку екологічних освітніх програм в Карпатському євро регіоні на засадах сталого розвитку. Використання досвіду тренерів Словаччини на практиці дає можливість оцінити практичність даного способу навчання та високий вплив на формування екологічної свідомості школярів різних вікових груп.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бевз В. Основні положення щодо проведення тренінгів / Бевз В., Главник О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/school/method/technol/598/>
2. Йоханнесбургская декларация по устойчивому развитию [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/decl_wssd.shtml
3. Лісові гідів відтепер є і в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forza.org.ua/uk/forests-society/lisovi-gidi-vidteper-ie-i-v-ukrayini>
Заголовок з екрану: 14.04 2017 р.
4. Тренінги. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sspu.sumy.ua/index.php?/> Заголовок з екрану: 14.04 2017 р.

Фельцан Інна

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ВИТОКИ СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У ЄВРОПІ

Ключові слова: безперервне навчання, формування компетенцій, уніфікація світової спільноти, глобалізація, соціальні зміни.

В науковому колі існує думка про те, що теорія освіти дорослих зародилася у Європі, після Другої світової війни, коли виникла потреба у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>